

Nasjonal dugnad for registrering av turruter og stier – betydning og rolledeling

Ivar Myklebust, avdelingsdirektør Miljødirektoratet

Miljødirektoratet har startet opp et 5-årig prosjekt for friluftslivets ferdselsårer. Prosjektet er en oppfølging av Handlingsplan for friluftsliv, der ett av tiltakene er å igangsette et prosjekt med formål å fremme planlegging, opparbeiding, skilting og merking av ferdselsårene. Miljødirektoratet leder prosjektet, men dette skjer i tett samarbeid med andre.

Hvorfor et prosjekt om ferdselsårer:

- Få flere til å utøve friluftsliv jevnlig. Stier, løyper og turveier er det viktigste anlegget for friluftsliv i hverdagen. Klare sammenheng mellom tilgjengeligheten og utforming av ferdselsårene og bruken av dem.
- Skaffe et kunnskapsgrunnlag om en infrastruktur som er viktig for friluftslivet. Kartfeste og dokumentere ferdselsårene for å kunne ivareta disse i ulike sammenhenger – for eksempel i arealplanlegging. To viktige DOK-datasett for friluftsliv; Kartlagte og verdsatte områder som viser viktige friluftslivsområder. Nasjonal database for tur- og friluftsruter som viser ferdselsårene som går i de viktige friluftslivsområdene, og som binder dem sammen.

Mål med prosjektet er å motivere og stimulere kommunene til å målrette og systematisere arbeidet med friluftslivets ferdselsårer ved å utarbeide temaplaner for ferdselsårene. Miljødirektoratet har utarbeidet en veileder med metodikk for dette. Målet med planene er å identifisere, ivareta og utvikle friluftslivets ferdselsårer for å sikre et attraktivt tilbud til befolkningen med tanke på folkehelse, bolyst, reiseliv med videre. Aktiv medvirkning i planprosesser vil sikre at ulike interesser avstemmes.

Fylkeskommunene er en viktig aktør i friluftslivsarbeidet. I arbeidet med kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder har fylkeskommunene hatt en sentral rolle i arbeidet med å få kommunene til å gjennomføre kartlegging og verdsetting. De har forvaltet tilskuddsmidler tildelt fra Miljødirektoratet på en god måte, og det er etablert gode nettverk som vil være nyttig å bygge videre på. Fylkeskommunene er gitt tilsvarende rolle i dette prosjektet; de vil ha regionalt prosjektansvar, og vil arbeide for å motivere, veilede og følge opp kommunene. Fylkeskommunene kan søke tilskudd til dette formålet, og det er for 2019 satt av 4 millioner kroner til dette.

Friluftsråd, frivillige lag og foreninger vil også ha en viktig rolle i prosjektet gjennom å medvirke i lokale og regionale planprosesser, samt når planer er vedtatt og tiltak skal iverksettes/følges opp. Det legges ned en betydelig innsats fra frivilligheten i praktisk tilrettelegging, skilting og merking, og vil være veldig viktig i realiseringen i planene. Merkehandboka som praktisk veileder vil være sentral i arbeidet. Turskiltprosjektet har skapt samarbeidskonstellasjoner og erfaringer som det er viktig å videreføre. Miljødirektoratet er i sluttspurten på en revidert utgave av veilederen Naturvennlig tilrettelegging som også vil være viktig inn i arbeidet med tilrettelegging.

Arbeidet starter i 2019 – med det vi kaller en nasjonal dugnad for registrering av turruter. Dette for å komplettere kunnskapsgrunnlaget som har stor verdi i seg selv, men som også vil være viktig og til hjelp for kommunen når planer skal utarbeides. Kartverket vil ha en sentral rolle i dette arbeidet, og er en viktig samarbeidsaktør i prosjektet. Miljødirektoratet har hatt et langt og godt samarbeid med Kartverket om utvikling av Nasjonal database for tur- og friluftsruter.